

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kirjaamo

07.02.2014

no. / /

Ylioppilastutkintolautakunnalta on pyydetty lausuntoa lukion tavoitteita ja tuntijako valmistelleen työryhmän esitykseen. Ylioppilastutkintolautakunta esittää lausuntonaan seuraavaa.

Lukion kehittäminen on erittäin tärkeää sekä sisällöllisesti että pedagogisten menetelmien osalta. Rakenteelliset muutokset, kuten tuntijako, ohjaavat myös ainevalintoja ja työskentelyä lukioissa vaikuttaen siten ratkaisevasti lopputuloksiin.

Suomessa on kansainvälisesti katsoen korkeatasoinen lukio ja lukion päätteeksi suoritetaan ylioppilastutkinto, jonka tehtävänä on mitata kuinka hyvin oppilaat ovat omaksuneet lukion opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot ja saavuttaneet lukio-koulutuksen tavoitteiden mukaisen kypsyyden. Ylioppilastutkinto on siis eräänlaisessa portinvartijan roolissa tukemassa omalta osaltaan lukion tärkeää tehtävää.

Yhteiskunnan muuttuessa, myös lukion tavoitteet ja tuntijako tarvitsevat päivittämistä, jotka on kirjattu hallitusohjelmaan sekä Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaan.

Työryhmän ehdotuksessa nostetaan lukion erääksi keskeiseksi tavoitteeksi yleissivistyksen vahvistaminen. Samaa ovat korkeakoulut ja työelämä toivoneet. Lukiokoulutus on periaatteessa katsottu yleissivistäväksi.

Tällä hetkellä lukion tuottaman yleissivistyksen todellinen omaaminen ei välttämättä näy ylioppilastutkinnon suorittamisessa. Ylioppilastutkinto on mahdollista suorittaa minimissään neljän oppiaineen suorittamisella. Tämä mahdollistaa opiskelijalle keskittymisen erityisesti lukion viimeisten vuosien aikana vain niihin aineisiin, jotka hän aikoo suorittaa päättötutkinnossa muiden aineiden jäädessä usein hyvin vähälle opiskelulle.

Työryhmä esittää kolmea tuntijakomallia, joista jokainen muuttaisi nykyistä tuntijakoa opiskelijalle valinnaisempaan suuntaan. Ylioppilastutkinnon näkökulmasta eri mallien tuottamaa osaamista on mahdollista testata nykyisen ylioppilastutkinnon puitteissa. Kehitteillä olevat ylioppilastutkinnon muutokset toteutetaan siten, että ne mukautuvat erilaisiin tuntijakoratkaisuihin.

Malleissa esitetään integroivia teemaopintoja, jotka on pääosin ajateltu suoritettavaksi varsinaisten oppiainekurssien jälkeen. Tavoitteena on, että teema- tai projektiopinnot kokoavat eri aineissa opittua laajemmaksi kokonaisuudeksi.

Lukioon tullessaan opiskelijoilla on kuitenkin haasteena tehdä itselleen ja oman tulevaisuutensa kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaiset valinnat. Jotta opiskelija voisi

aidosti valita kiinnostavia kursseja lukio-opintojaan ja jatko-opintojaan varten, ylioppilastutkintolautakunta tuo esille vaihtoehdon, jossa nämä integroivat opinnot olisivat sijoitettuna lukio-opintojen alkuun. Tällöin opiskelijalla olisi mahdollisuus saada aineenopettajien opastuksella käsityksen eri oppiaineista ja tieteenaloista ja voisi integroivien kurssien ja niihin liittyvän opinto-ohjauksen jälkeen tehdä varsinaiset ainevalintansa. Integroivat kurssit eivät siis saisi olla johdantokursseja tai varsinaisiin opintoihin valmistavia, vaan kurkistuksia kunkin tieteenalan perusolemuksen.

Niissä opettajat ja opinto-ohjaajat parhaansa mukaan loisivat ymmärrystä siitä, mistä aineessa on kyse, mikä niissä on mielenkiintoista, mihin jatko-opintoihin ne avaavat ovia ja missä ammateissa niitä tarvitaan.

Samalla integroivat kurssit lisäisivät opiskelijan näkemystä eri tieteenalojen tavasta ja mahdollisuuksista käsitellä asioita.

Hallitusohjelman mukaisesti Ylioppilastutkintolautakunta pohtii yleissivistyksen mittaamismahdollisuuksia. Tätäkin taustaa vasten integroivat teemaopinnot olisivat terve-tulleita. Lautakunnan pohdinnoissa on ollut jo nyt reaaliaineiden kokeissa olevien integroivien tehtävien hyödyntäminen yleissivistyksen mittaamisessa. Tämä omalta osaltaan auttaisi opiskelija tekemään oman tulevaisuutensa kannalta mahdollisimman laaja-alaiset ja samalla kuitenkin motivoivat valinnat, joiden avulla hän pystyy valitsemaan jatko-opintopaikkansa.

Esityksessä painotetaan vahvasti tieto- ja viestintätekniistä osaamista ja tieto- ja viestintä teknologian käyttöä opinnoissa. Ylioppilastutkintolautakunta pitää tätä hyvänä ja tulevaa ylioppilastutkinnon sähköistämistä tukevana asiana.

Tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksien innovatiivinen ja pedagogisesti mielekäs hyödyntäminen tarjoaa välineitä myös lukioiden väliselle entistä tiiviimmälle yhteistyölle ja kaikille opiskelijoille mahdollisimman tasapuoliselle kurssitarjonnalle.

Helsingissä 7. helmikuuta 2014

Patrik Scheinin
Puheenjohtaja

Kaisa Vähähyppä
Pääsihteeri